

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**İKİNCİ BÖLÜM
KARAR****KAAN YALÇIN BAŞVURUSU**

Başvuru Numarası : 2021/65631
Karar Tarihi : 17/7/2025

Başkan : Basri BAĞCI
Üyeler : Yıldız SEFERİNOĞLU
Kenan YAŞAR
Ömer ÇINAR
Metin KIRATLI

Raportör : Şahap KAYMAK
Başvurucu : Kaan YALÇIN
Vekili : Av. Emrehan EVERDİ

I. BAŞVURUNUN ÖZETİ

1. Başvuru, ayıplı hizmet ifasından kaynaklanan bedelden indirim ve kazanç kaybı sebebiyle uğranılan zararın ıslah dilekçesiyle artırılan kısmının zamanaşımı gerekçesiyle reddedilmesi nedeniyle mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

2. Başvurucu, Türk Hava Kurumu Gökçen Havacılık İktisadi İşletmesi ile 24/11/2011 tarihinde ATP (A) Pilot Adayı Uçuş Eğitimi Sözleşmesi imzalamıştır. Anılan sözleşmede kurs süresi sözleşmede kararlaştırılan şartların taraflarca tam ve eksiksiz olarak yerine getirilmesi kaydıyla 12-18 ay, kurs ücreti ise katma değer vergisi dâhil 66.500 USD olarak belirlenmiştir. Başvurucu, sözleşmenin süresi içinde ifa edilmediğinden bahisle ayıplı ifa iddiasına dayalı olarak 13/2/2015 tarihinde Ankara 6. Tüketici Mahkemesinde (Mahkeme) fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla dava tarihinden itibaren uygulanacak yasal faizi ile birlikte 1.000 TL maddi ve 20.000 TL manevi tazminat davası açmıştır.

3. Mahkeme 4/10/2016 tarihinde göreve ilişkin dava şartı noksanlığı gerekçesiyle davanın usulden reddine, kararın kesinleşmesi ve talep hâlinde dosyanın Ankara Asliye Hukuk Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir. Kararın gerekçesinde; mesleki bir amaçla hareket eden kişinin tüketici sayılamayacağını, işbu davada görevli mahkemenin asliye hukuk mahkemesi olduğunu belirtmiştir.

4. Görevsizlik kararının tebliği üzerine başvuru 9/2/2017 tarihinde dosyanın görevli asliye hukuk mahkemesine gönderilmesini talep etmiş, ardından görevsizlik kararının 2/3/2017 tarihinde kesinleştiğini belirtip aynı tarihte söz konusu talebini yinelemiştir. Mahkeme 9/3/2017 tarihinde dosyayı Ankara Hukuk Mahkemeleri Tevzi Bürosuna göndermiştir.

5. Dosyanın tevzi edildiği Ankara 25. Asliye Hukuk Mahkemesi 28/3/2017 tarihinde davanın görev yönünden usulden reddine, talep hâlinde dosyanın yetkili ve görevli Ankara

Tüketici Mahkemesine gönderilmesine ancak daha önceden görevsizlik kararı verildiğinden dosyanın merci tayini için bölge adliye mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir. Kararın gerekçesinde; pilot adayı uçuş eğitimi sözleşmesinden kaynaklanan maddi ve manevi tazminat talebine ilişkin uyuşmazlığın tüketici mahkemesinde çözülmesinin gerektiğini, başvurunun henüz pilot olarak görev yapmadığını, uyuşmazlık konusunun 23/2/1995 tarihli ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 4/A maddesi kapsamında ayıplı hizmet niteliğinde olduğuna belirtmiştir.

6. Ankara 25. Asliye Hukuk Mahkemesi 25/8/2017 tarihinde merci tayini için dosyayı Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 13. Hukuk Dairesine göndermiştir. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 13. Hukuk Dairesi 25/10/2017 tarihinde Mahkemenin yargı yeri olarak belirlenmesine kesin olarak karar vermiştir. Kararın gerekçesinde; sözleşmenin 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun gereğince tüketici işlemi sayıldığını, başvurunun tüketici vasfı taşıdığını, davanın tüketici işleminden kaynaklanması sebebiyle davaya tüketici mahkemesinde bakılması gerektiğini ifade etmiştir.

7. Uyuşmazlığın çözümünde görevli olduğuna karar verilen Tüketici Mahkemesince 3/4/2019 tarihinde davanın kısmen kabulüne, ayıplı hizmet nedeniyle başvurunun bedelden indirim talebinin kabulüne, bu bağlamda 1.000 TL'lik kısmı için dava tarihinden, geri kalan kısmı için ıslah tarihinden itibaren yasal faiz işletilmek suretiyle 62.452,44 TL'nin başvurucuya ödenmesine, maddi ve manevi tazminat talebinin reddine karar verilmiştir. Kararın gerekçesinde;

i. Uçuş eğitimi sözleşmesine ilişkin olarak mevzuatta özel bir zamanaşımı süresi bulunmadığından eldeki davanın 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 146. maddesi uyarınca on yıllık zamanaşımı süresine tabi olduğu, davanın açıldığı tarih itibarıyla bu sürenin henüz dolmadığı,

ii. Sözleşmenin süresi içinde ifa edilmemesi, bunun telafisine yönelik olarak başvurucuya alternatif çözümlerin sunulmaması ve sözleşmenin feshedilmeyerek keyfi uygulamalar ve ispatlanamayan suçlamalar ile aksi iddia edilemeyecek şekilde ayıplı hizmetin gerçekleştiği, dolayısıyla başvurunun ayıp oranında bedelden indirim talep edebileceği,

iii. 41.275,86 USD indirilmiş hizmet bedeli üzerinden iadesi gereken bedelin 25.224,14 USD olduğu, bu tutarın 62.452,44 TL'ye tekabül ettiğinin tanık beyanları ve hükmeye esas alınan bilirkişi raporuyla sabit olduğu,

iv. Maddi tazminat talebi yönünden başvurunun kazanç kaybı sebebiyle uğradığını ileri sürdüğü zararın varsayıma dayalı olduğu, manevi tazminat talebi yönünden ise uçuş eğitimine ilişkin hizmetin ayıplı olmasından dolayı kişilik haklarının zedelendiğine dair vakia ileri sürme ve bu vakiaları ispat etme yükünün başvurucuya ait olduğu ancak başvurunun bu yönde bir vakia iddiası olmadığı gibi ispata ilişkin delilleri de ortaya koyamadığı hususlarına yer verilmiştir.

8. Tarafların bu karara karşı istinaf kanun yoluna başvurmaları üzerine Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 3. Hukuk Dairesince (Bölge Adliye Mahkemesi) 18/11/2020 tarihinde tarafların istinaf taleplerinin kabulüne, Mahkeme kararının kaldırılmasına ve manevi tazminat talebinin reddi ile ayıp nedeniyle bedelden indirim ve maddi tazminat talebinin kısmen kabulüne, kısmen reddine karar verilmiştir. Buna göre 1.000 TL ayıba dayalı indirim bedeli

ile 1.000 TL maddi tazminatın dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte başvurucaya ödenmesine hükmedilmiştir. Kararın gerekçesinde;

i. Taraflar arasında uçuş eğitimine yönelik sözleşme bulunduğu, sözleşme bedelinin 66.500 USD olduğu ve bu bedelin ödendiği, sözleşme gereğince eğitimin 12-18 ay içinde tamamlanacağını kararlaştırıldığı, 24/11/2011 tarihinde başlayan eğitimin 4/4/2014 tarihinde tamamlandığına ilişkin ihtilaf bulunmadığı,

ii. Eğitimin uzamasının başvurucaın kusurundan kaynaklandığının davalı tarafından ispat edilemediği, ayıplı olarak verildiği anlaşılan hizmet nedeniyle başvurucaın 4077 sayılı Kanun'un 4/A maddesi gereğince seçimlik haklarını kullanabileceği, bu kapsamda bedelden indirim ve tazminat talep edebileceği, bilirkişi raporları ile hizmetin ayıplı verilmesine dayalı bedelden indirim miktarının 62.452,44 TL, başvurucaın kazanç kaybı nedeniyle uğradığı zararın ise 204.773,86 TL olarak belirlendiği,

iii. Ancak eldeki davanın belirsiz alacak davası değil kısmi dava olduğu, davalı tarafından ıslah dilekçesinin tebliğ tarihinden itibaren süresinde davanın ıslah edilen kısmına ilişkin olarak zamanaşımı definde bulunulduğu, 4077 sayılı Kanun'un 4/A maddesinde ayıplı hizmetten kaynaklı seçimlik hakların kullanılmasına yönelik olarak iki yıl, hizmetin ayıplı olmasından kaynaklı zarar taleplerine yönelik olarak ise üç yıllık zamanaşımı süresinin düzenlendiği, ıslah tarihi itibarıyla ıslah talebine konu tutarlara ilişkin olarak hem bedelden indirim hem de maddi tazminat talebi yönünden zamanaşımı sürelerinin dolduğu,

iv. Manevi tazminat talebi yönünden ise sözleşmeye konu edimin ayıplı ifa edildiği iddiasından kaynaklı uyumsuzluğun tek başına başvurucaın kişilik haklarının ihlali olarak değerlendirilemeyeceği, başvurucaın da yargılama sırasında manevi tazminat talebini ispata yarar delil sunmadığı ifade edilmiştir.

9. Bölge Adliye Mahkemesi kararına karşı taraflar temyiz kanun yoluna başvurmuş, Yargıtay 3. Hukuk Dairesi (Daire) 3/11/2021 tarihinde söz konusu kararı vekâlet ücreti yönünden düzelterek onamıştır.

10. Başvuruca, nihai hükmü 30/12/2021 tarihinde öğrendikten sonra 31/12/2021 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur. Başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

II. DEĞERLENDİRME

11. Başvuruca; Mahkemenin 6098 sayılı Kanun gereğince zamanaşımı süresini on yıl olarak kabul ettiğini, Bölge Adliye Mahkemesi ve Dairenin görevli mahkemenin belirlenmesine yönelik olarak geçen üç yıllık süreyi zamanaşımı süresi içinde değerlendirdiğini, makul sürede yargılama yapılmayarak alacağının zamanaşımına uğradığını ileri sürmüştür. Ayrıca davanın türünün belirsiz alacak davası olduğunu ve görevsizlik kararı sebebiyle başvuru hakkından sonuç alamadığından harçla zarar uğradığını belirterek adil yargılanma hakkının, mülkiyet hakkının ve etkili başvuru hakkının ihlal edildiğini iddia etmiştir. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

12. Başvuru, mahkemeye erişim hakkı kapsamında incelenmiştir.

13. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

14. Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrasında, herkesin yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddiada bulunma ve savunma hakkına sahip olduğu belirtilmiştir. Dolayısıyla mahkemeye erişim hakkı, Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan hak arama özgürlüğünün bir unsurudur (*Özbakım Özel Sağlık Hiz. İnş. Tur. San. ve Tic. Ltd. Şti.* [2. B.], B. No: 2014/13156, 20/4/2017, § 34).

15. Anayasa Mahkemesi bireysel başvuru kapsamında yaptığı değerlendirmelerde mahkemeye erişim hakkının bir uyumsuzluğu mahkeme önüne taşıyabilmek ve uyumsuzluğun etkili bir şekilde karara bağlanmasını isteyebilmek anlamına geldiğini, kişinin mahkemeye başvurusunu engelleyen veya mahkeme kararını anlamsız hâle getiren, bir başka anlatımla mahkeme kararını önemli ölçüde etkisizleştiren sınırlamaların mahkemeye erişim hakkını ihlal edebileceğini ifade etmiştir (*Özkan Şen* [2. B.], B. No: 2012/791, 7/11/2013, § 52).

16. Dava açmayı imkânsız kılacak ya da aşırı zorlaştıracak ölçüde kısa olmadıkça dava açma ya da kanun yollarına başvurma için belli sürelerin öngörülmesi hukuki belirlilik ilkesinin bir gereğidir ve tek başına bu durum mahkemeye erişim hakkına aykırılık oluşturmaz (*Remzi Durmaz* [2. B.], B. No: 2013/1718, 2/10/2013, § 27). Bu nedenle usul kurallarını uygularken mahkemelerin yargılamanın hakkaniyetine zarar getirecek ölçüde katı şekilcilikten ve kanunla öngörülmüş usul şartlarının ortadan kalkmasına neden olacak aşırı esneklikten kaçınmaları gerekir (*Kamil Koç* [1. B.], B. No: 2012/660, 7/11/2013, § 65).

17. Eldeki davada bedelden indirim ve kazanç kaybı sebebiyle uğranılan zararın artırılan kısım yönünden zamanaşımı nedeniyle reddedilmesi mahkemeye erişim hakkına müdahale teşkil etmektedir. Hak arama özgürlüğüne yapılan bu müdahale Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen şartlara (kanun tarafından öngörülme, haklı bir sebebe dayanma ve ölçülülük ilkesine aykırı olmama) uygun olmadığı takdirde Anayasa'nın 36. maddesinin ihlalinin teşkil edecektir. Başvuru konusu olaya ilişkin verilen ıslah dilekçesiyle artırılan kısma dair talebin zamanaşımı gerekçesiyle reddedilmesi ile yapılan müdahalenin kanun tarafından öngörülme ölçütünü karşıladığı karar gerekçesinde dayanan 4077 sayılı Kanun'un 4/A maddesinden anlaşılmıştır. Söz konusu maddede daha uzun bir süre için garanti verilmemiş ise ayıp daha sonra ortaya çıkmış olsa bile ayıplı hizmetten dolayı yapılacak taleplerin hizmetin ifasından itibaren iki yıllık zamanaşımına tabi, ayıplı hizmetin neden olduğu her türlü zararlardan dolayı yapılacak taleplerin ise üç yıllık zamanaşımına tabi olduğu hükmüne yer verilmiştir. Diğer yandan dava açılmasının belli bir süre şartına bağlanmasının hukuki güvenlik ve istikrarın sağlanması ile mahkemeye erişim hakkı arasında makul bir denge kurulması amacıyla yönelik olduğu anlaşılmıştır. Bu sebeple ıslah hakkının iki ve üç yıllık zamanaşımı süre şartıyla sınırlandırılmasının meşru bir amaca yönelik olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla başvurusunun mahkemeye erişim hakkına ilişkin müdahalenin ölçülü olup olmadığı ve başvurucuya ağır bir yük getirip getirmediği hususlarının değerlendirilmesi gerekmektedir.

18. Ölçülülük ilkesi elverişlilik, gereklilik ve orantılılık olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. *Elverişlilik* öngörülen müdahalenin ulaşılmak istenen amacı gerçekleştirmeye elverişli olmasını, *gereklilik* ulaşılmak istenen amaç bakımından müdahalenin zorunlu

olmasını yani aynı amaca daha hafif bir müdahale ile ulaşılmasının mümkün olmamasını, *orantılılık* ise bireyin hakkına yapılan müdahale ile ulaşılacak istenen amaç arasında makul bir dengenin gözetilmesi gerekliliğini ifade etmektedir (AYM, E.2011/111, K.2012/56, 11/4/2012; E.2013/66, K.2014/19, 29/1/2014; E.2016/16, K.2016/37, 5/5/2016; *Mehmet Akdoğan ve diğerleri* [1. B.], B. No: 2013/817, 19/12/2013, § 38).

19. Başvuruya konu olay çerçevesinde müdahalenin elverişliliği ve gerekliliği yönünden bir değerlendirme yapılmasına gerek görülmemiştir. Buna göre müdahalenin amacı ile kullanılan aracın ve dolayısıyla başvurucuya yüklenen külfetin ağırlığı karşılaştırılarak orantılılık ölçütü yönünden değerlendirme yapılacaktır.

20. Başvurucu, sözleşmede yer alan sürede uçuş eğitim kursunun tamamlanmadığından bahisle ayıplı hizmet ifası nedeniyle fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla maddi ve manevi tazminat talebiyle dava açmıştır. Mahkeme 5/6/2018 tarihli 2. celsede bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar vermiştir. Bunun üzerine düzenlenen 16/7/2018 tarihli bilirkişi raporunda, sözleşmede taahhüt edilen eğitim süresini (12-18 ay) aşan bir biçimde hizmetin 11 ay geciktirilerek 29 ayda ifa edilmesinin ayıplı hizmet niteliğinde olduğu, bu gecikmenin başvurunun kusurundan kaynaklandığını ispata yarar delil tespit edilemediği, başvurunun 4077 sayılı Kanun gereğince seçimlik haklarından ayıp oranında bedelden indirim hakkını kullandığı belirtilmiştir. Anılan raporda, Yargıtayın yerleşik içtihatları gereğince ayıp oranında indirim bedeli hesaplanırken nispi metodun esas alınacağı, buna göre yapılan hesaplama neticesinde başvurunun ayıp oranında bedelden indirim olarak 62.452,44 TL talep edebileceği ancak uğradığı bir zararın olmadığı ifade edilmiştir.

21. Daha sonra tarafların itirazı üzerine Mahkemece 14/9/2018 tarihinde ek rapor alınmıştır. Ek raporda da başvurunun ayıp oranında bedelden indirim olarak 62.452,44 TL talep edebileceği belirtilmiş, ayrıca Mahkeme tarafından ayıplı hizmet nedeniyle başvurunun zarara uğradığı ve karşı tarafın bu zarardan sorumlu olduğu kanaatine varılması hâlinde başvurunun kazanç kaybının 204.773,86 TL olduğu değerlendirilmiştir. Bu rapordaki hesaplama üzerine başvuru 19/9/2018 tarihinde ıslah talebinde bulunmuştur. Başvurucu ıslah dilekçesinde, yargılama sürecinde düzenlenen bilirkişi raporlarında ayıplı hizmet nedeniyle ayıp oranında bedelden indirimin 62.452,44 TL, kazanç kaybı sebebiyle uğranılan zararın ise 204.773,86 TL hesaplandığını belirtmiş; bu çerçevede dava değerini toplam 267.226,30 TL'ye artırmıştır. Davalı 24/9/2018 tarihinde ıslah dilekçesine karşı zamanaşımı definde bulunmuştur.

22. Davalı tarafından bilirkişi raporlarına itiraz edilmesi üzerine Mahkemece 24/10/2018 tarihli 3. celsede yeniden bilirkişi incelemesi yaptırılmasına karar verilmiştir. 7/2/2019 tarihli yeni bilirkişi raporunda ayıplı hizmetin gerçekleştiği, bu konuda önceki bilirkişi raporunda hesaplanan ayıp oranında bedelden indirim karşılığının 62.452,44 TL olduğu yönündeki görüşe iştirak edildiği, başvurunun kazanç kaybı sebebiyle uğradığı zararın tazminine yönelik talebinin tamamen varsayıma dayalı olduğu belirtilmiştir.

23. Mahkeme uyuşmazlığın 6098 sayılı Kanun'un 146. maddesi uyarınca on yıllık zamanaşımı süresine tabi olduğunu ve davanın açıldığı tarih itibarıyla zamanaşımı süresinin dolmadığını vurgulamış, ıslah dilekçesini dikkate alarak 62.452,44 TL'nin başvurunun ödenmesine karar vermiştir. Bölge Adliye Mahkemesi ise davada 4077 sayılı Kanun'un 4/A maddesi gereğince iki ve üç yıllık zamanaşımı sürelerinin geçerli olduğunu, ıslah tarihi itibarıyla bedelden indirim ve maddi tazminat talepleri yönünden zamanaşımı sürelerinin

dolduğu gerekçesiyle 1.000 TL ayıba dayalı indirim bedeli ile 1.000 TL maddi tazminata hükmetmiş ve bu karar temyiz incelemesinden geçerek kesinleşmiştir.

24. Somut olayda başvurunun dava tarihi itibarıyla (13/2/2015) ayıba dayalı indirim bedeli ve kazanç kaybı nedeniyle uğradığı zararı tespit edebilmesinin mümkün olmadığı, bu tutarın ancak bilirkişi raporuyla belirlenebildiği ve ilk bilirkişi raporu tarihi itibarıyla (16/7/2018) 4077 sayılı Kanun'un 4/A maddesinde yer alan zamanaşımı sürelerinin geçtiği anlaşılmıştır. Diğer taraftan Bölge Adliye Mahkemesinin kararında zamanaşımı süresini hangi tarihten başlattığı anlaşılamadığı gibi söz konusu sürenin başlangıcı olarak hizmetin ifa edildiği tarihin (4/4/2014) veya dava tarihinin (13/2/2015) esas alınması zamanaşımı süresi dolduktan sonra bilirkişi raporu alındığı gerçeğini değiştirmemektedir. Üstelik başvurunun bu sürenin uzamasına yönelik bir kusuru da ortaya konulamamıştır.

25. Öte yandan görevli yargı yeri tespitinin 2 yıl 8 ay sürdüğü, nihai olarak davanın açıldığı mahkemenin görevli olduğuna karar verildiği, uyuşmazlığın esasının incelenmesinin geciktiği, bu nedenle bilirkişi raporlarının geç alındığı, yargılamada yaşanan gecikmeler nedeniyle başvurunun kusurunun bulunmadığı ancak ıslah edilen kısım yönünden davanın zamanaşımından reddine karar verildiği görülmüştür.

26. Bu itibarla zamanaşımı süresinin bu şekilde uygulanmasının başvuru bedelden indirim ve kazanç kaybı sebebiyle uğradığı zararın tamamını talep edebilme imkânından mahrum bıraktığı, bu durumun başvurucuya aşırı bir külfet yüklediği, başvurunun katlanmak zorunda kaldığı külfet hedeflenen meşru amaçla karşılaştırıldığında külfetin orantısız olduğu, dolayısıyla müdahalenin ölçülü olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

27. Açıklanan gerçeklerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

28. Başvurucu, görevsizlik kararı sebebiyle zarara uğradığı ve dava türünün kısmi dava olarak kabul edilmesinin hatalı olması nedeniyle mülkiyet hakkının ve etkili başvuru hakkının ihlal edildiğini ileri sürmekle birlikte söz konusu iddiaların ıslah talebinin zamanaşımı gerekçesiyle reddedilmesinin sonuçlarını ifade etmek için dile getirildiği anlaşıldığından bu iddialar yönünden inceleme yapılmasına gerek olmadığına karar verilmesi gerekir.

III. GİDERİM

29. Başvurucu, ihlalin tespiti ile 500.000 TL maddi ve 100.000 TL manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

30. Başvuruda tespit edilen anayasal hak ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar ve zorunluluk bulunmaktadır. Anayasa'nın 148. ve 153. maddeleri ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. ve 66. maddeleri uyarınca ihlal kararının gönderildiği yargı mercilerinin yapması gereken iş, yeniden yargılama işlemlerini başlatıp Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında belirtilen ilkelere ve gerekçelere uygun biçimde yürütülecek yargılama sonunda hak ihlalinin nedenlerini gidererek yeni bir karar vermektir (yeniden yargılama konusunda bkz. *Mehmet Doğan* [GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018, §§ 54-60; *Aligül Alkaya ve diğerleri* (2) [1. B.], B. No: 2016/12506, 7/11/2019, §§ 53-60, 66; *Kadri Enis Berberoğlu* (3) [GK], B. No: 2020/32949, 21/1/2021, §§ 93-100).

31. Öte yandan hak ihlali kararından Anayasa Mahkemesinin davanın sonucuyla ilgili olarak bir tutum sergilediği sonucu çıkarılmamalıdır. Anayasa Mahkemesince verilen hak ihlali kararı uyuşmazlığın sonuçlarından bağımsız olup davanın kabulüne, reddine ya da beraate veya mahkûmiyete karar verilmesi gerektiği anlamına gelmemektedir. Kural olarak, yargılamanın her aşamasında olduğu gibi ihlalin sonuçlarını gidermek üzere yeniden yapılacak yargılama sonunda da delillerin dava ile ilişkisini kurma ve bunları değerlendirip sonuç çıkarma yetkisi ilgili mahkemelere aittir.

32. İhlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasının yeterli bir giderim sağlayacağı anlaşıldığından başvurucunun maddi ve manevi tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

IV. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Mahkemeye erişim hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın **KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA**,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki mahkemeye erişim hakkının **İHLAL EDİLDİĞİNE**,

C. Diğer ihlal iddialarının **İNCELENMESİNE GEREK OLMADIĞINA**,

D. Kararın bir örneğinin mahkemeye erişim hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 3. Hukuk Dairesine (E.2019/1511, K.2020/1640) iletilmek üzere Ankara 6. Tüketici Mahkemesine (E.2017/469, K.2019/97) **GÖNDERİLMESİNE**,

E. Başvurucunun tazminat talebinin **REDDİNE**,

F. 487,60 TL harç ve 30.000 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 30.487,60 TL yargılama giderinin başvurucuya **ÖDENMESİNE**,

G. Ödemelerin kararın tebliğini takiben başvurucunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal **FAİZ UYGULANMASINA**,

H. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına **GÖNDERİLMESİNE** 17/7/2025 tarihinde **OYBİRLİĞİYLE** karar verildi.